

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

16-17 травня 2024 року

Том II

Полтава

Редакційна колегія:

Олег Горб, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

Станіслав Ковальчук, голова Ради молодих вчених, професор кафедри будівництва та професійної освіти, професор;

Ігор Коломак, заступник голови Ради молодих вчених, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин, доцент;

Олександр Безкровний, декан факультету обліку та фінансів, доцент;

Олександра Біловод, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

Дмитро Дячков, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, професор

Сергій Кулинич, декан факультету ветеринарної медицини, професор

Микола Маренич, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор

Анатолій Шостя, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, старший науковий співробітник

Світлана Козина, завідувач інформаційно-консультаційного центру міжнародного методичного забезпечення

Віктор Радочін, начальник редакційно-видавничого відділу

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавського державного аграрного університету, 16-17 травня 2024 року. Том II. – Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. – 185 с.

**СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТВАРИННИЦТВА ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА**

Високоякісні концентрати відіграють важливу роль у раціоні великої рогатої худоби, але з переходом на корми з більшою щільністю, такі як концентрований фарш і гранульовані корми, органічні корми стають все більш важливими.

Частіше годування цими кормами протягом дня оптимізує травні та метаболічні процеси корови, підвищуючи продуктивність корів і зберігаючи гарне здоров'я. Частка концентрату в раціоні дійних корів залежить з одного боку від запланованої продуктивності та з іншого боку від якості об'ємного корму. При цьому в першому випадку залежність пряма, а в другому – зворотна [3].

При цьому зниження якості корму не компенсується збільшенням використання готового корму, оскільки зменшується витрата корму.

Розумне забезпечення тварин кормами є основним фактором підвищення молочної продуктивності корів. Поживність, витрати на вирощування та переробку різних видів кормів неоднакові, а собівартість виробництва молока визначається ступенем насиченості цими кормами в раціоні корови. Тому створення економічно вигідної кормової бази потребує насамперед об'єктивної економічної оцінки кормів у конкретних умовах.

Якісне поліпшення кормової бази визначається багатьма факторами: підвищенням кваліфікації персоналу, впровадженням нових сортів високопродуктивних кормових культур, удосконаленням агротехніки, застосуванням передових технологій виробництва.

Важливо зазначити, що технологія годівлі корів грубими кормами є постійним процесом, який потребує постійного вивчення нових методів та технологій, впровадження інновацій та адаптації до мінливих умов ринку.

Список використаних джерел:

1. Бомко В. С., Бабенко С. П., Москалик О. Ю. Годівля сільськогосподарських тварин : підручник. Київ, 2010. 278 с.
2. Ібатуллін І. І., Мельник Ю. Ф., Отченашко В. В Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. Київ, 2015. 422 с.
3. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини : практикум. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 400 с.
4. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини : підручник. Київ: Видавництво Ліра, 2018. 672 с.

УДК 636.086.3:631.363.25

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОБРОБКИ ЗЕРНА БОБОВИХ

Р. О. Мамонтов

*ruslan.mamontov@st.pdau.edu.ua

Науковий керівник:

Б. С. Шаферівський к. с.-г. н., доцент

Поряд з рівнем годівлі і балансуванням раціонів, важливе значення має концентрація, біологічна цінність і доступність поживних речовин, що

досягається підбором відповідних інгредієнтів і попередньою підготовкою їх різними методами до згодовування. Чим вище засвоювання поживних речовин в раціонах тварин, тим більш повно забезпечується потреба тварин для проявлення потенціальної продуктивності, тим менші витрати енергії організму на перетравлення і використання кормів, а отже і вища ефективність годівлі [2].

Білки рослинного походження становлять близько 95% загального споживання протеїну в тваринництві, а їхню обробку та підготовку до згодовування, слід розглядати як технологію скорочення перевитрат кормів на 1 кг приросту живої маси [6]. Підготовка зерна бобових має дуже велике значення в підвищенні біологічної цінності раціонів і продуктивності тварин, оскільки воно має здатність швидко і легко перетравлюватись, особливо після попереднього обробітку [5]. Для покращення смакових і поживних якостей зерно слід попередньо обробити одним із наступних способів: помел, плющення варіння, підсмажування, екструдкування, гранулювання, осолоджування, пророщування дріжджування, мікронізація, флакірування, експандування, кондиціювання за допомогою анаеробної пастеризації [3].

Помел – найбільш старий метод обробітку зерна. Перетравність органічної речовини при дрібному помелі порівняно з цілим зерном в середньому збільшується на 11%. Тому при згодовуванні кормів з дрібномеленим зерном продуктивність тварин вища, витрати кормів на 1 кг приросту зменшується на 4,8-10% порівняно з грубим. Але при дуже дрібному помелі продуктивність тварин зменшується на 3,5%. Для того, щоб запобігти цьому, слід не подрібнювати корми до борошна, включати до складу раціону достатню кількість клітковини [4].

Пропарювання зерна з наступним плющенням проводять, як при надлишку тиску, так і при тиску, наближеному до атмосферного. Ці способи волого-теплового обробітку зерна сприяють покращенню його смакових якостей, покращують поживну цінність вуглеводів і протеїнів, зменшують енергетичні затрати організму на переробку корму. Більш ефективно гаряче плющення, при якому білки і крохмаль набухають [2].

Експансійний обробіток зернових компонентів проводять за допомогою спеціального обладнання – експандерів. На відміну від існуючих способів волого-теплового обробітку цей метод розплющування зерна з одночасним обробітком його парою при надлишку тиску покращує гігієнічні і поживні якості комбикормів. Крохмаль при цьому гідролізується, а антипоживні фактори розщеплюються [7].

Для збільшення поживності кормів застосовують екструдкування. Екструдкування подрібненого і зволоженого зерна проводиться на спеціальних машинах – екструдерах, які сильно здавлюють зерно, розігрівають його, при чому звільнюється вільна і зв'язана волога. Завдяки цьому крохмаль розпадається на декстрини і цукри, проходить часткове обеззараження зерна. Застосування екструдату в годівлі знижує рівень запиленості та сприяє покращенню санітарно-гігієнічних умов в технологічних приміщеннях. Відбувається за рахунок різного перепаду тиску в момент викиду продукту [6].

Гранулювання кормів покращує їх фізичні і смакові якості, зменшує втрати, полегшує транспортування, покращує перетравність поживних речовин на 10-12%, але суттєво збільшує вартість корму порівняно з помелом і зменшує в ньому вміст багатьох біологічно активних речовин. Гранулювання кормів за допомогою пари має суттєві переваги перед сухим гранулюванням [4].

Одним із найбільш прогресивних і економічних способів підготовки зерна до згодовування є інфрачервоне опромінення (мікронізація). В основі цього процесу лежить принцип обробки зерна інфрачервоним випромінюванням. Вологість зерна бобових є важливою умовою ефективної обробки. Інфрачервоні промені, які викликають інтенсивний внутрішній нагрів, сприяють випаровуванню вологи. Через швидкоплинність процесу, тиск усередині зерна підвищується, що прискорює хід біологічних процесів і руйнування інгібіторів та уреаз, денатурацію протеїну, зміну структури крохмалю та інших вуглеводів і перехід їх в більш доступні для травлення форми.

Дріжджування кормів сприяє збільшенню в них білку, молочної кислоти, спирту. Такі корми при включенні до раціону покращують апетит, збільшують середньодобове споживання корму. Але, при дріжджуванні втрачається від 5 до 20% вуглеводів, а сама технологія трудомістка. Із-за трудомісткості дріжджування в даний час не знаходить широкого застосування [3, 5].

Таким чином найбільш доступним технологічним методом обробки зернобобових є екструджування, воно економічно виправдане в наших умовах.

Список використаних джерел:

1. Авдосьєва І. К., Темненко С. М., Процик Я. М., Фіалковський М. І., Полюжин І. П. Кормові добавки рослинного походження – альтернатива антибіотикам. *Науково-технічний бюлетень державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок інституту біології тварин*. Львів. 2018. Вип. 19. № 2. С. 48–58.

2. Ібатуллін І.І., Мельничук Д.О., Богданов Г.О. Годівля сільськогосподарських тварин. Вінниця: Нова Книга, 2007. 616 с.

3. Ібатуллін І.І., М.І. Бащенко, О.М. Жукорський та ін. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин. Київ: Аграрна наука, 2016. 300 с.

4. Дурст Л., Вітман М. Годівля сільськогосподарських тварин: Навч. посібник. Пер. з нім. За ред. І.І. Ібатулліна та Г. Штрюбеля. К.: Фенікс, 2006. 384 с.

5. Подобєд Л.І., Курнаєв О.М. Питання заготівлі, зберігання та використання кормів в умовах інтенсивної технології виробництва молока. Одеса: Друкарський дім, 2012. 456 с.

6. Столярчук П.З., Півторак Я.І., Голодюк І.П. та ін. Заготівля кормів, нормована годівля тварин та профілактика аліментарних захворювань / Навч. посібник. Львів: «Добрий друк», 2011. 288 с

7. Технологія кормів і кормових добавок : курс лекцій / В.Т. Цуканов, І.А. Галушко, О.О. Кравченко, Ю.Ф. Дехтяр. Миколаїв: МДАУ, 2010. 85 с

В. М. Жукова ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО <i>MISCANTHUS GIGANTEUS</i>	30
С. М. Медведєв МАЛОПОШИРЕНІ ОВОЧЕВІ КУЛЬТУРИ З РОДИНИ БОБОВИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	32
А. Ю. Цикало БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ <i>SIDA</i> <i>HERMOPHRODITA</i> ЯК ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	34
О. О. Зінченко СУЧАСНІ СОРТИ КАРТОПЛІ ДЛЯ РІЗНИХ НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ	36
Швець А.С. ВПЛИВ ВНЕСЕННЯ ПРЕПАРАТУ SVITEKO-АГРОБІОТИК-01 НА МІКРОБНИЙ ЦЕНОЗ ҐРУНТУ	38
Овчаренко Е.О. ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ УДОБРЕННЯ ҐРУНТУ	41
К. С. Шокало КАЛІБРАХОА – ОКРАСА ВАШОГО САДУ	44
В.О. Погрібний ВПЛИВ ЯКОСТІ ЗРОШУВАНОЇ ВОДИ НА ЯКІСНИЙ СТАН ҐРУНТІВ	46
Б. М. Ягнюк ОЦІНКА ШКОДИ ДОВКІЛЛЮ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК ЗАБРУДНЕННЯ ТА ЗАСМІЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ	49
О. В. Сергієнко, Ю. В. Петрова ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ.....	51
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТВАРИННИЦТВА ТА ПРОДОВОЛЬСТВА	
В. Є. Скриннік РОЗВИТОК ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ КОРМОВИРОБНИЦТВА І ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ	56
М. М. Артеменко ЗНАЧЕННЯ ПРОТЕЇНУ В ГОДІВЛІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ.....	58
Н. І. Картакай ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА КРОЛІВ В УМОВАХ МАЛИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	60

Д. О. Качала ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ГРУБИХ КОРМІВ У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ	61
Р. О. Мамонтов ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОБРОБКИ ЗЕРНА БОБОВИХ	63
Ю. А. Мацак УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВЕДЕННЯ КОРІВ ЧЕРВОНО- РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	66
Я. Е. Михайлютенко ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ БІЛКОВО-МІНЕРАЛЬНО-ВІТАМІННИХ ДОБАВОК.....	68
Я. В. Москаленко ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ З ЇХ ЖИВОЮ МАСОЮ	70
С. Р. Строна РОЛЬ ВІТАМІННОЇ ГОДІВЛІ ДЛЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	72
СЕКЦІЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	
В. О. Атреш'єв МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ПАРАМЕТРІВ ГЕЛІОЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ	75
Р. П. Герасименко ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМКУ ЗМЕНШЕННЯ ШКІДЛИВОГО ВПЛИВУ ВІБРАЦІЇ НА ВОДІЯ В ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБАХ.....	77
О. С. Кальян ДОСЛІДЖЕННЯ ПНЕВМОСЕПАРУЮЧОГО КАНАЛУ ОСНОВНОГО ОЧИЩЕННЯ ЗЕРНОВОГО МАТЕРІАЛУ	79
С. Ю. Колотій ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДЛЯ СУШІННЯ ЗЕРНА	82
Ю. Р. Копиця, І. В. Клименко ВИКОРИСТАННЯ БУРОВИХ ШЛАМІВ УКРІПЛЕНИХ ЦЕМЕНТОМ ТА ДОБАВКАМИ У ВИРОБНИЦТВІ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	84
Е. А. Криндач ЗБІЛЬШЕННЯ ТЕРМІНУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПАЛИВНОЇ АПАРАТУРИ ДИЗЕЛЬНИХ ДВИГУНІВ ВНУТРІШНЬОГО ЗГОРАННЯ	86
І. О. Леміш ПИТАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ	87